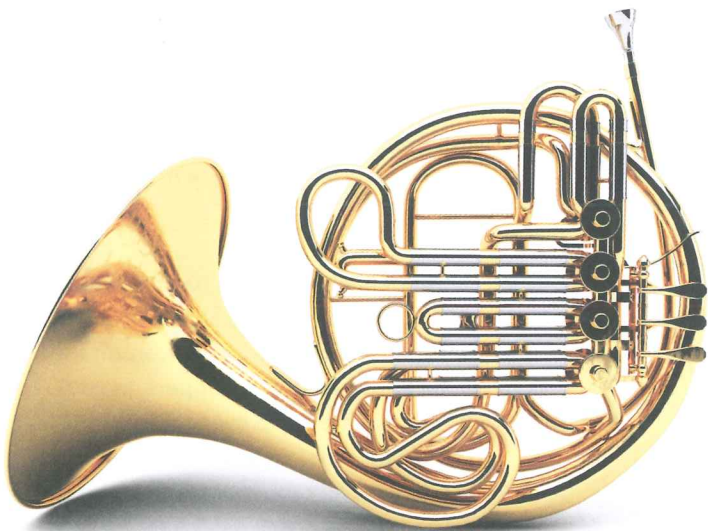

Groeimarkt dankzij
kinderloze babyboomers

Gouden eeuw van filantropie

Goede doelen kunnen zich de komende decennia in hun handen wrijven. Een gouden eeuw van filantropie breekt aan, voorspelt hoogleraar filantropie René Bekkers van de Vrije Universiteit in Amsterdam. 'Dit wordt een enorme groeimarkt.'

tekst: Wessel Simons

La Suite, een initiatief van het Concertgebouw Fonds, verbindt mensen die met een legaat de hoofdstedelijke muziektempel financieel willen steunen.

In nalatenschappen gaat voor charitatieve instellingen steeds meer geld om. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw is de totale waarde van nalatenschappen aan zogenaamde algemeen nut beogende instellingen (ANBI's) bijna vertienvoudigd. Werd in 1982 circa 55 miljoen euro nagelaten aan zo'n 4.400 instellingen, dertig jaar later stond de teller op meer dan 500 miljoen euro aan ongeveer 5.000 instellingen. Gezondheidsfondsen als KWF Kankerbestrijding, het Nederlandse Rode Kruis en de Hartstichting ontvangen al jaren de meeste gelden.

Altruïstische nalatenschap

René Bekkers (42), hoogleraar filantropie aan de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam, doet langlopende onderzoeken naar het fenomeen altruïstische nalatenschap. 'Elk jaar groeit deze markt harder dan voorzien. Dat komt omdat slechts een klein gedeelte van de fondsen rapporteert aan het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). De inkomsten worden herhaaldelijk te laag ingeschat.' De VU heeft op basis van erfbelastingdata van de Belastingdienst een extrapolatie gemaakt over de periode tussen 2005 en 2012. Daaruit blijkt dat de werkelijke inkomsten jaarlijks 200 tot 300 miljoen euro hoger liggen dan het CBF rapporteert.

Voor 2013 ligt het officiële totaalcijfer aan filantropische nalatenschappen op 265 miljoen euro. Tellen we voor dat jaar de nalatenschappen aan kerken, musea of lokale fondsen mee, dan staat de teller op 561 miljoen euro. De inkomsten uit dit soort nalatenschappen nemen

de komende decennia veel verder toe. Bekkers voorspelt zelfs een Gouden Eeuw van de Filantropie. Zo zou er volgens zijn extrapolaties in de periode tussen 2012 en 2059 maar liefst 106 miljard euro naar de goededoelen-kassen vloeien, gemiddeld ruim 2 miljard per jaar over deze periode.

Belastingvrij

Dat nalaten sinds 2006 belastingvrij is, ziet Bekkers niet als dé drijfveer van de historische en toekomstige groei. 'Belangrijker is dat het aantal kinderloze Nederlanders toeneemt. Hun vermogen ligt gemiddeld hoger door hun bezit in vastgoed en effecten. Ook is deze groep al bij leven zeer betrokken bij bepaalde goede doelen.' Zijn steekproef onder zo'n 1.000 Nederlanders met een vrij beschikbaar vermogen van 50.000 euro, bewijst: 35 procent van de kinderloze respondenten laat geld na aan een goed doel. Ter vergelijking: slechts 8 procent van de respondenten mét kinderen doet dat.

Andere onderzoeken zijn iets voorzichtiger met hun voorstellingen. Arjen van Ketel (57), adviseur werving nalatenschappen, publiceerde met het Britse onderzoeksbureau Legacy Foresight vorig jaar de Legacy Monitor 2016. Conclusie: de Nederlandse legatenmarkt groeit het komende decennium jaarlijks met 3 procent. Dat is meer dan de 1,6 procent jaarlijkse groei waar in eerdere jaren sprake van was. Van Ketel onderscheidt twee belangrijke leeftijdsgroepen. Enerzijds zijn er de babyboomers met leeftijden tussen 50 en 70 jaar, en anderzijds de 70-plussers. Van Ketel: 'De toename van legaten staat op het conto van de babyboomers.'

117.760

Erfenissen

Waarvan > € 500.000

4.370

Totale som erfenissen

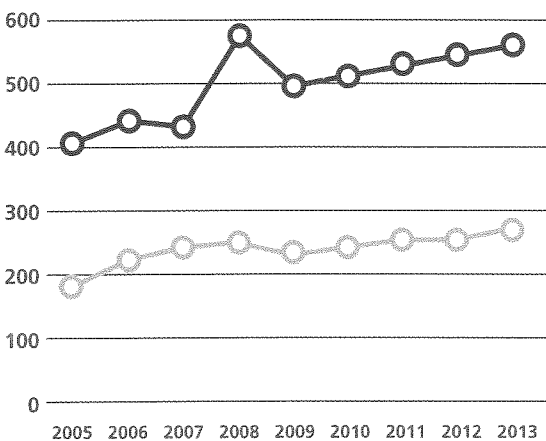
€ 13,9 miljard

Gemiddelde erfsom

€ 118.000

Inkomsten uit filantropische nalatenschappen

rapportage Centraal Bureau Fondsenwerving
en praktijk Centraal Bureau voor de Statistiek
x miljoen euro

Ze willen nog meer aan goede doelen nalaten dan de huidige 70-plussers, de zogenaamde oorlogsbaby's. Ook ligt hun kinderloosheid 10 procent hoger. Dat zijn harde demografische zekerheden die niet zullen veranderen.' De groep potentiële gevers is groot, aldus Van Ketel. 'Mensen met een vermogen vanaf 10.000 euro willen hun nalatenschap in een testament vastleggen. Zo'n 80 procent van alle nalatenschappen vertegenwoordigt de gemiddelde waarde van een eigen huis in Nederland of zit daaronder.'

Bijzonder geval

De goededoelenorganisaties krijgen nu circa 7 procent van hun inkomsten uit nalatenschappen. Maar 'marktleider' KWF Kankerbestrijding zit met 25 procent ruim boven het sectorgemiddelde. Ook laten gevers soms uitzonderlijk hoge bedragen na. Miljonair Arend Broekhuis vergaarde een fortuin met een groothandel in ondergoed en lingerie. Hij liet – zonder medeweten van zijn stieffamilie – in 2013 ruim 12 miljoen euro na aan zowel het Leger des Heils als de Stichting Zonnebloem. 'Een bijzonder geval, gezien de hoogte van het geldbedrag en de aanwezigheid van een stieffamilie,' oordelen zowel Bekkers als Van Ketel. Zij verwijzen daarbij naar de wetgeving in Nederland omtrent nalatenschap – met daarin een sleutelrol voor de notaris – waarin weinig ruimte is voor onduidelijkheid. Maar het beeld dat erflaters onder druk worden gezet om hun vermogen na te laten aan instituties uit de sector, wil de branche koste wat kost vermijden. Van Ketel vindt dat charitatieve instellingen het gevoelige thema

van nalatenschap georganiseerd benaderen. 'Ze maken medewerkers vrij voor voorlichting en organiseren speciale bijeenkomsten voor erflaters. Een goed voorbeeld is het Concertgebouw Fonds, dat onder de noemer La Suite speciale voordelen voor erflaters in het leven heeft geroepen. Dat varieert van besloten schoolvoorstellingen en repetities tot kinder- en verjaardagsconcerten.' <

Tips bij nalatenschap

1. Ga tijdig gesprekken over uw nalatenschap aan met uw partner en kinderen. Wie bij leven zijn nalatenschap voorbereidt, voorkomt verrassingen.
2. Leg uw wensen vast in een testament. Het percentage mensen dat een testament heeft op laten stellen, ligt in Nederland lager dan in het Verenigd Koninkrijk (60 respectievelijk 89 procent van de bevolking). Van Ketel: 'Gezinsamenstellingen worden complexer, dus testaments zijn van groot belang.' De kosten van het opmaken van een testament beginnen bij ongeveer 200 euro.
3. Overdenk grondig welk goed doel en welke doelstellingen u wilt steunen. Stem uw wensen actief af met het goede doel. Veel goede doelen zijn bereid mee te denken over de realisatie van uw wensen.
4. Wees fiscaal verstandig. Nalaten is belastingvrij mits het goede doel een algemeen nut beogende instelling (ANBI) is of een sociaal belang behartigende instelling (SBBI).